

Μια κουβεντα με μερικές ...μολότωφ

του Νίκου Κουφόπουλου*

Συναντηθήκαμε σε ένα μικρό καμαράκι. Τα παιδιά έκαναν «ετοιμασίες» για την απογευματινή πορεία. Την θυμόμουν από ένα εστιατόριο πολυτελείας που πήγαινα μερικές φορές για φαγητό. Ήταν πάντα κομψή και το σώμα της τυλιγμένο με μια λεύκη καλοσιδερωμένη πετσέτα. Καθαρή και εύθραυστη. Η ζωή της μεταξύ μιας πηγής με φυσικό μεταλλικό νερό κάπου στα βουνά της Πίνδου και σε χώρους πολυτελείας.

Αύρα την έλεγαν. Όμορφο όνομα...

Έκπληκτος λίγο στην αρχή, την παρατηρούσα πριν ακόμα με δει. Δεν δυσφορούσε καθόλου. Τα παιδιά φορούσαν γάντια όταν την έπιαναν. Ίσως είναι αυτό, σκέφτηκα. Και οι σερβιτόροι συνήθως με γάντια την έπιαναν.

Τρυφερά της μιλούσαν τα παιδιά. «Έλα, κορίτσι μου», της έλεγαν. «Ήρθε η ώρα σου να λάμπεις. Να φωτίσεις πρόσωπα και χώρους. Να προκαλέσεις βαθιά συναισθήματα. Να ανατρέψεις καταστάσεις».

Και εκείνη υπομονετική, με ένα χαμόγελο ικανοποίησης και με μια μικρή, θα έλεγα, φιλαρέσκεια (αχ ρε θηλυκά, πόσο μοιάζετε σε κάποια πράγματα), δεχόταν καρτερικά εντός της ένα υγρό που μύριζε παράξενα.

Έντονη μυρωδιά. Στην αρχή την έκαψε λίγο αλλά γρήγορα συνήθισε... Δεν την πείραξε επίσης καθόλου που τον όμορφο λαιμό της τον σκέπασε τώρα ένα ταπεινό κουρέλι από ένα φούτερ που είχαν σκίσει τα παιδιά.

Αυτήν που πέρσι, όταν απέσπασε το πρώτο βραβείο σε ένα γκαλά για φυσικά μεταλλικά νερά στο Παρίσι, ήταν τυλιγμένη σε ένα

μεταξωτό βυσσινί, φίνο ύφασμα με μια χρυσή καδένα στο λαιμό της και μπροστά της στέκονταν και την θαύμαζαν όμορφες κυρίες με βραδινές τουαλέτες και κύριοι με παπιγιόν.

Να την βλέπεις να χαριεντίζεται τώρα με πρόσωπα που πρώτη φορά έβλεπε. Είχε ακούσει για αυτούς όταν βρισκόταν σε τραπέζια πολυτελείας. Κουκουλοφόρους και αναρχικούς τους έλεγαν.

Τους φαντάζονταν αλλιώς. Άγριους και με κέρατα διαβόλου στο κεφάλι.

Όμως τούτοι εδώ δεν ήταν τέτοιοι. Τρυφεροί πολύ και ευαίσθητοι της φαίνονταν. Με χιούμορ. Ανοιχτοί άνθρωποι. Νέα παιδιά, φοιτητές οι περισσότεροι. Τους άκουγε να μιλούν για πράγματα που δεν είχε ξανακούσει και γοητευόταν όλο και περισσότερο. Μιλούσαν για ελευθερία, για ιδανικά, για αξίες. Άκουγαν ωραίες μουσικές και διάβαζαν ποιήματα. Αγαπιόντουσαν με τις κοπέλες τους και το έστηναν στο τραγούδι και στον χορό.

Κάποιες άλλες στιγμές μιλούσαν για ένα παιδί που το σκότωσαν οι μπάτσοι και τότε τα μάτια τους, υγρά από δάκρυα, κοίταζαν ψηλά τον ουρανό. Τα δόντια τους σφιγμένα. Της φάνηκε ότι έβριζαν τότε.

Δεν είχε ξανακούσει τέτοια πράγματα. Στους χώρους της όλο για χρηματιστήριο μιλούσαν, για μπίζνες, για ακριβά αυτοκίνητα και για κοσμήματα.

Αυτό όμως που της άρεσε πιο πολύ απ' όλα, ήταν που ένας από αυτούς, όταν της μιλούσε, την έλεγε «κοριτσάρα μου» Το λάτρεψε αυτό. Δεν την είχε πει άλλος ποτέ έτσι.

Πήγα κοντά. Με γνώρισε αμέσως. Απόρησε για το πώς βρέθηκα εγώ εκεί. Δεν το περίμενε. Αλλιώς με ήξερε. Της χαμογέλασα και αρχίσαμε την κουβέντα. Ξαφνιάστηκα με αυτά που μου είπε. Σαν να ήταν έτοιμη από καιρό. Φαίνεται πως τα βράδια, όταν κοιμόντουσαν οι πλούσιοι, έμπαινε στις βιβλιοθήκες τους και διάβαζε.

Υπάρχει και εκεί γνώση. Μόνο που φυσικά την χρησιμοποιούν για δικό τους λογαριασμό και καλά κάνουν. Εμείς τι κάνουμε; Τέλος πάντων, ακούστε...

Νίκος: Τι κάνεις, πως είσαι;

Αύρα: Όπως βλέπεις μια χαρά...

Νίκος: Μα εσύ σε τέτοια μέρη; Στα Εξάρχεια;

Αύρα: Σταμάτα. Βαρέθηκα να είμαι πια με αυτούς. Μια ζωή να κουβαλάω νερό σε τραπέζια πλουσίων. Μην νομίσεις ότι δεν έχω ευαισθησίες. Πως δεν ξέρω τι συμβαίνει γύρω μου. Μα να, τόσο καιρό δεν μου είχε δοθεί ποτέ ευκαιρία να γνωρίσω αυτά που γνωρίζω τώρα. Αρχικά εδώ γνώρισα καινούριο και διαφορετικό κόσμο. Έλα να στους γνωρίσω.

Να, εδώ δίπλα μου είναι οι νέοι φίλοι μου. Η φίλη μου η Άμστελ, μετανάστης δεύτερης γενιάς από την Ολλανδία. Δίπλα της ο φιλαράκος μου ο Μύθος. Είναι καλό παιδί και καθαρό. Από τις δυτικές συνοικίες. Πετρούπολη. Να και η Φιξ. Ελληνίδα είναι, ας έχει ξενικό όνομα. Μένει εδώ δίπλα. Στο Λυκαβηττό.

Νίκος: Γεια χαρά παιδιά...

Αφού κοιταχτήκαμε λίγο στα μάτια, κρίναμε σκόπιμο να μην της πούμε ότι εμείς γνωριζόμαστε καλά από καιρό. Αργότερα της το λέμε.

Αύρα: Μιλούσαμε πριν για τη βία...

Νίκος: Και τι λέγατε δηλαδή;

Αύρα: Έλα τώρα, ξέρεις. Ότι η δικιά μας η βία δεν είναι ούτε καλή ούτε κακή. Είναι κάτι πέρα από αυτό. Είναι απλά δίκαιη...

Νίκος: Τι εννοείς; Χαμογελούσα. Δεν περίμενα να τα ακούσω αυτά από εκείνη.

Αύρα: Είναι η ελάχιστη δυνατή αντιβία ενάντια στη βία των απέναντι. Είναι η ελάχιστη υποχρέωσή μας απέναντι στο νεκρό

παιδί...

Νίκος: Εσείς τι λέτε;

Μύθος: Κοιτάξτε, είμαστε υποχρεωμένοι και ήρθε η ώρα να γνωρίσουν και τον δικό μας τρόπο. Μόνο που ο δικός μας τρόμος έχει μέσα του την αρετή. Πιστεύω να καταλαβαίνεις τι εννοώ. Χωρίς τον τρόπο η αρετή μας είναι ανίσχυρη. Και χωρίς την αρετή μας, ο τρόμος μας γίνεται ολέθριος. Είμαστε η δίκαιη, αναγκαία και επιβεβλημένη τιμωρία. Μια τιμωρία που, αν θέλετε, είναι ή τουλάχιστον θα έπρεπε να είναι ιερό δικαίωμα και για τους δράστες και οι ίδιοι να το ζητούν, αλλά και εξίσου ιερό καθήκον για εμάς.

Νίκος: Μα είναι γιορτές, Χριστούγεννα...

Φιξ: Ακούστε. Η επίκληση της ευσπλαχνίας είναι σε αυτές τις περιπτώσεις ύμνος στη βαρβαρότητα. Τα ξέρετε αυτά. Δεν είναι δικά μας λόγια. Η συγχώρεση είναι κατάπτωση του πολιτισμού.

Άμστελ: Θα συμφωνήσω. Δεν πρέπει, όχι δεν αξίζει, δεν πρέπει συγχώρεση στους άθλιους. Και βέβαια σε τέτοιες στιγμές δεν νομίζω ότι είναι η ώρα να αναζητήσουμε αιτίες, αίτια και ελαφρυντικά. Αυτές τις στιγμές είναι η ώρα που ο καθένας αναλαμβάνει πλέον την ευθύνη των πράξεών του. Υπήρχε καιρός για όλους, για διαφορετικές επιλογές. Δεν τις έκαναν, ενώ μπορούσαν. Τώρα πρέπει να αποδοθεί δικαιοσύνη.

Νίκος: Μα ποιοι είστε εσείς και στο όνομα τίνος θα αποδώσετε δικαιοσύνη;

Όλοι μαζί: Μα στο όνομα του λαού φυσικά. Είμαστε ο λαός.

Νίκος: Δεν φοβάστε τη φωτιά;

Αύρα: Εγώ τόσο καιρό νερό μετέφερα. Το ακριβώς αντίθετο δηλαδή. Τόσο μακρινό. Τόσο κοντινό. Είμαι πολύ συγκινημένη ακριβώς γι' αυτόν τον λόγο.

Νίκος: Επιμένω όμως. Η βία είναι λύση;

Αύρα: Τόσα χρόνια η ζωή μου περνούσε ανάμεσα σε μια πηγή νερού και σε ξενοδοχεία και χώρους πολυτελείας, όπου οι άνθρωποι φρόντιζαν για την καλή μου κατάσταση. Να διατηρούμαι σε κατάλληλη θερμοκρασία. Με έβαζαν κυρίως σε σκιερά μέρη. Δεν συγκινούμαι πια από αυτά. Το αντίθετο θα έλεγα. Μου προκαλούν μια, σχεδόν θανατηφόρα, ανία. Και καλά εγώ. Άλλα αδέρφια μου, πιο ταπεινά στην καταγωγή, πετάγονταν και στοιβάζονταν σε άθλιες αποθήκες και πολλές φορές μούχλιαζαν τελικά, την ίδια στιγμή που άνθρωποι σε άλλα μέρη του κόσμου πέθαιναν ή έκαναν πόλεμο για λίγο νερό. Η δικιά μας βία, όπως σου είπαμε και πριν, είναι μια συγχορδία ενάντια στη βία. Είναι μια τρυφερή έκφραση αγάπης. Ένας ύμνος στις χαμένες αξίες. Είναι δημιουργία φωτεινών συναισθημάτων μέσα στην σκοτεινή, βάρβαρη και ανούσια νύχτα τους. Είναι φως στα άχρωμα όνειρά τους. Χρώματα χαράς στις επιθυμίες που έρχονται από το μέλλον. Μια συνομιλία με τα πιο βαθιά μέρη της ψυχής.

Νίκος: Μα εσείς μου μιλάτε σαν ποιητές. Τι σχέση έχει τώρα η ποίηση με τη βία;

Αύρα: Αν η μόνη ποίηση που γνωρίζεις αγαπητέ μου είναι για το «γαλάζιο απέραντο Αιγαίο», δεν έχεις καμιά δουλειά εδώ. Πήγαινε με αυτούς που «κάνουν τέχνη». Πήγαινε με τους απέναντι. Σου το είπα και πριν. Η δική μας ποίηση είναι βίαιη, ακριβώς γιατί είναι πολύ τρυφερή. Δεν σταματάει και δεν ακολουθεί κανόνες τέχνης έξω από τη ζωή. Σκοπός της είναι να τρυπώσει βαθιά στις ψυχές των ανθρώπων και να τους αναστατώσει. Να τους γαληνέψει. Να τους κάνει να αναρωτηθούν. Να τους κάνει να ονειρευτούν και πάλι. Να τους κάνει να αγαπήσουν. Να τους κάνει να ζήσουν. Αυτά γράφουν οι δικοί μας ποιητές. Και τα γράφουν εδώ έξω, στους δρόμους. Γι' αυτό και κάποιες φορές ανακατεύουν στην μελάνη τους και βενζίνη. Κατάλαβες τίποτα;

Νίκος: Καλά, δεν τα βγάζει πέρα κανένας μαζί σας. Σας αφήνω. Καλά πανηγύρια, είπα χαμογελώντας, και κλείνοντας το μάτι στον Μύθο, τράβηξα προς το Νοσότρος.

Έπρεπε να παραδώσω ύλη για τη Βαβυλωνία. Άρχισα να σιγοσφυρίζω μια μουσική για ένα καινούριο τραγούδι. Ακούστε το...

Ξωτικά

Απ' της μάνας μου, μωρό, την αγκαλιά,

ήρθαν με πήραν ένα βράδυ ξωτικά.

Νεράιδες του άσπρου βάλτου.

Νύχτα με πήγανε σε δάσος μαγικό.

Αρχίσαμε άγριο, πανέμορφο χορό.

Χορό μέχρι θανάτου.

Πότε είναι κάπως λυπημένος και αργός.

Πότε είναι ξέφρενος, σχεδόν τρομακτικός.

Πότε ήρεμα κυλάει.

Πρωί με ομίχλη, και όλο παίζουν μουσικές.

Έρχονται κι άλλες, πιο όμορφες αυτές.

Κι ο χρόνος σταματάει.

Απ' της μάνας μου, μωρό, την αγκαλιά,

ήρθαν με πήραν ένα βράδυ ξωτικά.

Άνοιξη, μήνα Μάη.

Νύχτα με πήγανε σε δάσος μαγικό.

Αρχίσαμε άγριο, πανέμορφο χορό.

Ποτέ δεν σταματάει.

Πώς σας φαίνεται;

Εδώ Ελεύθερα Εξάρχεια...

*πρώτη δημοσίευση στην έντυπη Βαβυλωνία (Ιανουάριος 2009)